

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

6º DE PRIMARIA

DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual establix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

DOCUMENTO PUENTE

CRITERIOS DE EVALUACIÓN 6º primaria CASTELLANO LENGUA Y LITERATURA

BLOQUE 1. LENGUA ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

6ºCLL.BL1.1 Participar en debates, coloquios y exposiciones sobre temas de actualidad social cercanos a su experiencia, adoptando diferentes roles y utilizar el diálogo para resolver conflictos interpersonales, escuchando activamente, incorporando las intervenciones de los demás y respetando los sentimientos y el contenido del discurso del interlocutor, exponiendo de forma organizada su discurso y utilizando un lenguaje no discriminatorio.

6ºCLL.BL1.2 Identificar tipologías textuales, realizar inferencias interpretando sentidos figurados y significados no explícitos y deducir el significado de palabras por el contexto de la información verbal y no verbal de textos orales del ámbito escolar y social exponiendo sus conclusiones personales sobre el contenido del mensaje y la intención del emisor.

6ºCLL.BL1.3 Producir con supervisión textos orales de los géneros habituales del nivel educativo, elaborando un guión previo, adecuando el discurso a la situación comunicativa, con una estructura coherente y utilizando el vocabulario, la entonación y dicción y los recursos no verbales correctamente además de un lenguaje no discriminatorio.

6ºCLL.BL1.4 Memorizar y reproducir, individualmente y en grupo, textos literarios y no literarios adecuados al nivel y cercanos a sus gustos e intereses, previamente escuchados o leídos en diferentes formatos, y aplicando con creatividad las estrategias de expresión oral adecuadas.

6ºCLL.BL1.5 Interpretar textos orales del ámbito escolar y social procedentes de los medios de comunicación utilizando las estrategias de comprensión oral del nivel educativo exponiendo sus conclusiones personales sobre el contenido del mensaje y la intención del emisor., e imitar, con supervisión, la estructura y el lenguaje propio de estos textos con el fin de ofrecer información y opinión sobre temas de actualidad social cercanos a su experiencia.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

6ºCLL.BL2.1 Leer por propia iniciativa, adecuándose al formato y a la estructura textual, textos del ámbito escolar y social y elegir sus lecturas personales y de apoyo a las tareas de aprendizaje, según sus preferencias e intereses, dando razones de sus elecciones.

6ºCLL.BL2.2 Interpretar, de forma autónoma, reflexiva y dialogada con la ayuda de sus compañeros, textos del ámbito escolar y social anticipando y reformulando hipótesis, infiriendo elementos contextuales no explícitos, identificando la tipología del texto y exponiendo sus conclusiones personales sobre el contenido y la intención del autor.

6ºCLL.BL2.3 Leer en medios digitales de forma autónoma, reflexiva y dialogada para buscar, seleccionar y almacenar información, contrastando la información y utilizándola para ampliar conocimientos, dando cuenta de las referencias bibliográficas.

6ºCLL.BL2.4 Utilizar, con supervisión, diferentes tipos de bibliotecas para buscar y localizar información en todo tipo de soportes y seleccionar lecturas personales, manejando de forma guiada sus catálogos en línea y reconocer y respetar sus normas de funcionamiento, haciendo un uso responsable de materiales y espacios funcionales.

6ºCLL.BL2.5 Participar de forma responsable y por propia iniciativa en acciones del Plan lector del centro, como videofórum, lecturas dialógicas, etc, para mejorar su competencia lectora y afianzar el hábito lector, haciendo propuestas y asumiendo responsabilidades en la organización y desarrollo de algunas actividades

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

6ºCLL.BL3.1 Planificar y escribir, de forma reflexiva y dialogada, con la supervisión de un adulto y la colaboración de sus compañeros, textos de los géneros más habituales del nivel educativo, redactando el borrador, adecuando el contenido a la situación de comunicación, con una estructura coherente y un vocabulario apropiado y utilizando los recursos lingüísticos con creatividad y sentido estético.

6ºCLL.BL3.2 Realizar el proceso de revisión de textos escritos, detectando con autonomía errores y resolviendo sus dudas de forma reflexiva y dialogada, para mejorar el producto final, presentarlo cuidando sus aspectos formales y respetando las normas de corrección gramatical y ortográfica del nivel educativo.

6ºCLL.BL3.3 Utilizar, con supervisión la escritura para organizar la información obtenida durante la escucha activa o la lectura reflexiva en diferentes medios de forma contrastada, mediante esquemas lógicos, resúmenes, gráficos y mapas conceptuales o herramientas sencillas de edición y presentación de contenidos digitales, para utilizarla en la redacción de textos o las tareas de aprendizaje utilizando los diversos recursos de forma responsable.

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

6ºCLL.BL4.1 Aplicar los conocimientos sobre los elementos básicos del sistema lingüístico adecuados al nivel educativo, adquiridos mediante un proceso de reflexión individual y colectiva, para interpretar, elaborar y revisar textos detectando errores y resolviendo dudas, con la supervisión de un adulto y la colaboración de sus compañeros.

6ºCLL.BL4.2 Utilizar, con autonomía, diferentes tipos de diccionarios *online* e impresos (diccionarios bilingües y páginas web *thesaurus* para encontrar palabras), para resolver dudas sobre el significado del vocabulario utilizado en el proceso de interpretación, elaboración y revisión de textos.

6ºCLL.BL4.3 Reconocer las funciones que realizan los elementos que constituyen la oración para elaborar oraciones adecuadas al nivel, detectando errores y resolviendo sus dudas de forma reflexiva y dialogada, con la supervisión de un adulto o colaborando con sus compañeros.

6ºCLL.BL4.4 Diferenciar las características socioculturales de las lenguas de España y del español de América, expresando valoración y el respeto por la variedad lingüística y por sus hablantes, detectando errores y resolviendo sus dudas de forma reflexiva y dialogada.

6ºCLL.BL4.5 Interpretar las demandas de las tareas de aprendizaje, mantener la concentración mientras las realiza, mostrar perseverancia y flexibilidad ante los retos y dificultades, esforzándose y manteniendo la calma y la motivación, intentando resolver las dudas por sus propios medios haciéndose preguntas y buscando ayuda si la necesita.

6ºCLL.BL4.6 Planificar la realización de un producto o una tarea estableciendo metas, proponer un plan ordenado de acciones para alcanzarlas, seleccionar los materiales y estimar el tiempo para cada paso, adaptándolo ante los cambios e imprevistos, evaluar el proceso y la calidad del producto final con ayuda de guías para la observación, detallando las mejoras realizadas.

6ºCLL.BL4.7 Actuar de modo eficaz en equipos de trabajo, participando en la planificación de metas comunes, tomando decisiones razonadas, responsabilizándose de su rol y su tarea, haciendo propuestas valiosas, reconociendo el trabajo ajeno y animando a los otros miembros del grupo, utilizando el diálogo igualitario para resolver conflictos y discrepancias.

6ºCLL.BL4.8 Participar en equipos de trabajo para construir un producto o tarea colectiva, compartiendo información y contenidos digitales de forma oral o escrita, con un lenguaje no discriminatorio, utilizando herramientas de comunicación TIC y entornos virtuales de aprendizaje. Aplicar buenas formas de conducta en la comunicación y prevenir, denunciar y proteger a otros de las malas prácticas como el ciberacoso.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

6ºCLL.BL5.1 Identificar, utilizando expresiones específicas de la terminología literaria, los elementos básicos de la biografía y la autobiografía, las características formales de los textos poéticos y teatrales, y algunos recursos retóricos cuando aparecen en textos literarios mientras participa en actividades de lectura, audición colectiva, recitado y dramatización.

6ºCLL.BL5.2 Buscar, seleccionar y almacenar digitalmente información de fuentes diversas sobre el entorno social y cultural y otras civilizaciones a través de la lectura o audición reflexiva de fragmentos y obras completas, tanto clásicos como actuales, de los géneros y subgéneros adecuados al nivel educativo para ampliar sus conocimientos y utilizarla en las tareas de aprendizaje, contrastando la información y dando cuenta de las referencias bibliográficas.

6ºCLL.BL5.3 Escribir con sentido estético y creatividad, de manera autónoma o colaborativa, narraciones y obras de teatro originales y verosímiles y poemas o canciones, utilizando los recursos retóricos y métricos del nivel educativo.

6ºCLL.BL5.4 Participar en producciones colectivas realizando dramatizaciones, representaciones e improvisaciones de textos literarios y no literarios adecuados al nivel, así como de textos propios, aplicando con corrección, creatividad y sentido estético las estrategias de comunicación oral y las técnicas expresivas y teatrales aprendidas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN 6º primaria MATEMÁTICAS	
BLOQUE 1. PROCESOS, METODOS Y ACTITUDES MATEMÁTICAS	
6ºMAT.BL1.1 Analizar enunciados de problemas y pequeñas investigaciones matemáticas relacionados con objetos, hechos y situaciones del entorno próximo utilizando estrategias como la reelaboración del enunciado teniendo en cuenta diferentes indicaciones y la detección de la ausencia de datos para la posible resolución de un problema.	
6ºMAT.BL1.2 En la resolución de problemas y pequeñas investigaciones científicas, utilizar diferentes estrategias como la descripción de pautas y regularidades, comprobar e interpretar las soluciones encontradas a partir de operaciones o respuestas dadas y mediante la formulación de nuevos enunciados, comunicando con claridad, oralmente y/o por escrito, el proceso seguido a través de la reflexión y el diálogo.	
6ºMAT.BL1.3 Reconocer y utilizar el vocabulario del área del nivel educativo para analizar e intercambiar informaciones con otros alumnos o con los adultos, explicar el proceso y evaluar el resultado de sus aprendizajes y de los de sus compañeros/as, hacer propuestas razonadas para mejorárlas y presentar su trabajo en público.	
6ºMAT.BL1.4 Interpretar las demandas de las tareas de aprendizaje, mantener la concentración mientras las realiza, mostrar perseverancia y flexibilidad ante los retos y dificultades, esforzándose y manteniendo la calma y la motivación, intentando resolver las dudas por sus propios medios haciendo preguntas y buscando ayuda si la necesita.	
6ºMAT.BL1.5 Planificar la realización de un producto o una tarea estableciendo metas, proponer un plan ordenado de acciones para alcanzarlas, seleccionar los materiales y estimar el tiempo para cada paso, adaptándolo ante los cambios e imprevistos, evaluar el proceso y la calidad del producto final con ayuda de guías para la observación, detallando las mejoras realizadas.	
6ºMAT.BL1.6 Buscar y seleccionar información, con supervisión, en diferentes medios y de forma contrastada sobre los conocimientos y procesos que se trabajan en el nivel educativo, registrándola en papel de forma cuidadosa o almacenándola digitalmente. Procesar y organizar la información utilizando la escritura mediante esquemas lógicos, resúmenes y mapas conceptuales, comunicar las conclusiones de forma correcta en papel y digitalmente mediante herramientas sencillas de presentación de contenidos digitales y memorizar los conocimientos de forma comprensiva.	
BLOQUE 2. NÚMEROS	
6ºMAT.BL2.1 Interpretar y expresar el valor de números enteros, fracciones y decimales en todo tipo de documentos escritos y situaciones: balances comercial en juegos, rebajas, impuestos, compra-venta de artículos, recibos de teléfono, así como en otro tipo de documentos de su entorno: DNI, el código de barras, para saber explicar el mundo numérico que les rodea.	
6ºMAT.BL2.2 Operar con los números naturales, decimales y fraccionarios con estrategias de cálculo (estimación, calculadora, propiedades de los números) y procedimientos (algoritmos y cualquier app que lo permita) más adecuados según la naturaleza del cálculo para evaluar resultados, extraer conclusiones y tomar decisiones en situaciones, por ejemplo, de compra-venta (rebajas, impuestos, presupuestos-reformas...), de logística (distribución de recursos, planificación de viajes...) y otras.	
6ºMAT.BL2.3 Utilizar los porcentajes y la proporcionalidad directa para interpretar y explicar datos y mensajes de textos numéricos en situaciones de cálculo de precios, de cantidades, impuestos, rebajas, ofertas publicitarias,...	
BLOQUE 3. MEDIDAS	
6ºMAT.BL3.1 Seleccionar los instrumentos y las unidades de medida para resolver situaciones abiertas e investigaciones matemáticas y pequeños proyectos de trabajo sobre medidas en diferentes entornos (natural, artístico, arquitectónico,...)	
6ºMAT.BL3.2 Operar con las unidades de medida en situaciones escolares y sociales (organización de excursiones, preparación de recetas,..) para comparar, ordenar, estimar, medir y calcular expresando los resultados en la forma más adecuada (compleja o incompleja).	
6ºMAT.BL3.3 Aplicar el conocimiento del sistema sexagesimal para realizar cálculos con medidas angulares en situaciones abiertas y pequeñas investigaciones matemáticas en entornos reales.	
BLOQUE 4. GEOMETRÍA	
6ºMAT.BL4.1 Reproducir y clasificar figuras del entorno (natural, artístico, arquitectónico, etc.) en base a alguna de sus propiedades, con los recursos apropiados (cinta métrica, fotografías, programas de geometría dinámica, etc.), utilizando el vocabulario adecuado, para explicar el mundo que nos rodea.	
6ºMAT.BL4.2 Calcular área y perímetro de cualquier figura plana en entornos (naturales, artísticos y arquitectónicos, etc.), utilizando diversas estrategias (fórmulas, descomposición, etc.) para explicar el mundo que nos rodea.	
6ºMAT.BL4.3 Reproducir cuerpos geométricos del entorno (natural, artístico, arquitectónico, etc.) basándose en alguna de sus propiedades, con los recursos apropiados (cinta métrica, fotografías, programas de geometría dinámica, etc.), utilizando el vocabulario adecuado, para explicar el mundo que nos rodea.	
6ºMAT.BL4.4 Interpretar una representación espacial (croquis de un itinerario, plano de casas o ciudades) realizada a partir de un sistema de referencia para orientarse en distintos entornos.	
6ºMAT.BL4.5 Identificar y respetar las manifestaciones artísticas más significativas, a través de los medios audiovisuales e Internet, en las que aparecen los elementos geométricos del nivel que forman parte de patrimonio artístico y cultural argumentando de forma crítica sus ideas, opiniones y preferencias a través del diálogo y la reflexión.	
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA Y PROBABILIDAD	
6ºMAT.BL5.1 Recoger y registrar informaciones cuantificables a partir de encuestas, medios de comunicación,INE, internet..., utilizando la media, la moda y el rango, para analizar información de interés humano o relacionada con su vida cotidiana.	
6ºMAT.BL5.2 Predecir resultados y calcular probabilidades, utilizando fracciones, a partir de los datos presentados en una tabla, en un diagrama, o en un experimento aleatorio, analizando los resultados en pequeño o gran grupo. Utilizar estos conocimientos en la comprensión de la toma de decisiones en situaciones (pronosticar el clima, determinar plagas, medicina, control de calidad, juegos...) en las que se conoce la probabilidad.	

CRITERIS D'avaluació 6é primària VALENCIÀ LLENGUA I LITERATURA

BLOC 1. LA LLENGUA ORAL. PARLAR I ESCOLTAR

6tVLL.BL1.1 Participar en debats, col·loquis i exposicions sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència adoptant diferents rols i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals escoltant activament, incorporant les intervencions dels altres i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposant de forma organitzada el seu discurs i utilitzant un llenguatge no discriminatori.

6tVLL.BL1.2 Identificar tipologies textuales, realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits i deduir el significat de paraules pel context de la informació verbal i no verbal de textos orals de l'àmbit escolar i social exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.

6t CL.BL1.3. Prodir amb supervisió textos orals dels gèneres habituals del nivell educatiu, elaborant un guió previ, adequant el discurs a la situació comunicativa, amb una estructura coherent i utilitzant el vocabulari, l'entonació i dicció i els recursos no verbals correctament a més d'un llenguatge no discriminatori.

6tVLL.BL1.4 Memoritzar i reproduir, individualment i en grup, textos literaris i no literaris adequats al nivell i pròxims als seus gustos i interessos, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant amb creativitat les estratègies d'expressió oral adequades.

6tVLL.BL1.5 Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor, i imitar, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi d'estos textos a fi d'ofrir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA. LLEGIR

6tVLL.BL2.1 Llegir per iniciativa pròpia, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge, segons les seues preferències i interessos, donant raons de les seues eleccions.

6tVLL.BL2.2 Interpretar, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social anticipant i reformulant hipòtesis, inferint elements contextuels no explícits, identificant la tipologia del text i exposant les seues conclusions personals sobre el contingut i la intenció de l'autor.

6tVLL.BL2.3 Llegir en mitjans digitals de manera autònoma, reflexiva i dialogada per a buscar, seleccionar i emmagatzemar informació, contrastant-la i utilitzant-la per a ampliar coneixements, donant compte de les referències bibliogràfiques.

6tVLL.BL2.4 Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejant de forma guida els seus catàlegs en línia, i reconéixer i respectar les seues normes de funcionament, fent un ús responsable de materials i espais funcionals.

6tVLL.BL2.5 Participar de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del Pla lector del centre, com ara videofòrums, lectures dialògiques, etc., per a millorar la seua competència lectora i refermar l'hàbit lector, fent propostes i assumint responsabilitats en l'organització i desenrotllament d'algunes activitats.

BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA. ESCRIURE

6tVLL.BL3.1 Planificar i escriure, de manera reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactant l'esborrany, adequant el contingut a la situació de comunicació, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzant els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.

6tVLL.BL3.2 Realitzar, amb supervisió, el procés de revisió de textos escrits, detectant, amb autonomia errors i resolent-ne els dubtes de manera reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final, presentar-lo cuidant els seus aspectes formals i respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.

6tVLL.BL3.3 Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda durant l'escola activa o la lectura reflexiva en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuais o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals, per a utilitzar-la en la redacció de textos o les tasques d'aprenentatge utilitzant els diversos recursos de forma responsable.

BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

6tVLL.BL4.1 Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.

6tVLL.BL4.2 Utilitzar, amb autonomia, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris bilingües i pàgines web tesaurus per a trobar paraules), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.

6tVLL.BL4.3 Reconéixer les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració per a elaborar oracions adequades al nivell, detectant errors i resolent-ne els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.

6tVLL.BL4.4 Diferenciar les característiques socioculturals de les llengües d'Espanya i del Valencià, expressant la valoració i el respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants, detectant errors i resolent-ne els dubtes de manera reflexiva i dialogada.

6tVLL.BL4.5 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentres les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçant-se i mantenint la calma i la motivació, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si en necessita.

6tVLL.BL4.6 Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació, detallant les millores realitzades.

6t VLLBL4.7. Actuar de manera eficaç en equips de treball, participant en la planificació de metes comunes, prenent decisions raonades, responsabilitzant-se del seu rol i la seua tasca, fent propostes valuoses, reconeixent el treball alié i animant els altres membres del grup, utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

6tVLL.BL4.8 Participar en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals de manera oral o escrita, amb un llenguatge no discriminatori, utilitzant ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir a altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

6tVLL.BL5.1 Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la biografia i l'autobiografia, les característiques formals dels textos poètics i teatrals, i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentres participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

6tVLL.BL5.2 Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i altres civilitzacions a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, contrastant la informació i donant compte de les referències bibliogràfiques.

6tVLL.BL5.3 Escriure amb sentit estètic i creativitat, de manera autònoma o col·laborativa, narracions i obres de teatre originals i versemblants i poemes o cançons, utilitzant els recursos retòrics i mètrics del nivell educatiu.

6tVLL.BL5.4 Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.

CRITERIS D'avaluació 6é primària C. SOCIALS

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

6tCS.BL1.1 Planificar una indagació a partir de preguntes que obriuen una varietat de possibles relacions entre diversos fets socials contemporanis o que impliquen la interacció entre les dinàmiques del medi natural i l'acció humana en regions de diferent escala i suggerir possibles fonts i comportaments adequats en el cas de les eixides o visites a museus o de caràcter institucional.

6tCS.BL1.2 Obtindre informació de fonts variades quant a la seua relació, directa o indirecta, amb els fets estudiats, valorant la pertinència de la seua aportació informativa i organitzar-la i registrar-la utilitzant diversos procediments com l'elaboració d'esquemes, resums, o mapes conceptuels utilitzant algunes ferramentes informàtiques.

6tCS.BL1.3 Elaborar i utilitzar gràfiques, taules, mapes temàtics, línies de temps per a representar la informació, etiquetant-les amb un títol significatiu i d'una llegenda si fóra necessari i destacar algunes conclusions sobre la base de les dades representades.

6tCS.BL1.4 Exposar de forma ordenada els passos seguits en el procés d'indagació seguit i aportar les conclusions basades en fets per mitjà de textos i elements gràfics (eixos cronològics, gràfiques o mapes) elaborats per mitjà de l'ús de les TIC i utilitzant una terminologia conceptual adequada i mostra confiança en el seu treball.

6tCS.BL1.5 Actuar de manera eficaç en el desenrotllament de treballs en grup i amb iniciativa i participar en la planificació i avaliació de la tasca, responsabilitzant-se del seu rol i del seu esforç per a aconseguir metes comunes, animant a la participació de tots, fent aportacions constructives, reconeixent el treball alié, dialogant per a superar discrepàncies i destacant el valor de la convivència.

6tCS.BL1.6 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentres les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçant-se i mantenint la calma i la motivació, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si en necessita.

6tCS.BL1.7 Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació detallant les millores realitzades.

6tCS.BL1.8 Reconéixer la diversitat cultural de les societats contemporànies destacant els èxits de l'extensió dels drets i llibertats, contrastant-ho amb situacions on diversos grups socials s'han vist històricament privats d'estos tant en l'àmbit de la Comunitat Valenciana com d'Espanya i la UE, i com tot això constitueix un patrimoni de la ciutadania europea.

BLOC 2. EL MÓN EN QUÈ VIVIM

6tCS.BL2.1 Selecció del tipus de mapa adequat segons el propòsit tenint en compte l'escala i el contingut representat, especialment aquells que representen el medi físic i els seus components.

6tCS.BL2.2 Explicar la distribució dels principals tipus de climes d'Europa fent referència als factors del clima i identificar les seues característiques a partir dels seus elements (temperatura i precipitacions mensuals) representats per mitjà de climogrames, i posar exemples de la seua influència en les activitats humanes especialment referides a l'agricultura i el turisme.

6tCS.BL2.3 Reconéixer en un mapa físic la distribució de les masses d'aigua a Europa, anomenant els principals oceans, mars i rius i relacionar el seu cabal amb el clima de la regió on se situa o d'alguna de les que travessa.

6tCS.BL2.4 Situar i anomenar en un mapa físic la distribució de les principals unitats de relleu a escala europea i global i reconéixer la seua influència en les activitats humanes com el transport i les comunicacions.

6tCS.BL2.5 Comparar diversos paisatges europeus relacionant la seua varietat amb el resultat de la interacció de les activitats humanes i els components del medi natural per mitjà de l'anàlisi de mapes temàtics i l'observació de fotografies aèries.

6tCS.BL2.6 Analitzar algunes de les manifestacions del canvi climàtic com una conseqüència de la interacció de l'activitat humana amb el medi suggerint algunes possibles actuacions per a frenar este canvi.

BLOC 3. VIURE EN SOCIETAT

6tCS.BL3.1 Justificar la importància del fet que la Constitució Espanyola estableix drets i llibertats i regule la participació ciutadana perquè el règim polític tinga un caràcter democràtic i no dictatorial.

6tCS.BL3.2 Representar gràficament l'estructura política i territorial de l'Estat espanyol, identificant-ne les principals institucions i les funcions.

6tCS.BL3.3 Reconéixer aquells aspectes que fan de la Unió Europea un espai cultural dins de la seua diversitat, amb una ciutadania europea, unes polítiques de cohesió social i un mercat únic.

6tCS.BL3.4 Comparar les característiques demogràfiques de països distints quant al seu nivell de desenrotllament i les seues conseqüències relatives al creixement de la població i la seua estructura demogràfica per mitjà de l'ús de taules estadístiques i piràmides de població.

6tCS.BL3.5 Explicar per què els sers humans, a vegades, decidixen viure en llocs on el medi ambient (escassetat de recursos, exposició a fenòmens naturals extrems) o l'entorn social són desfavorables.

6tCS.BL3.6 Relacionar algunes migracions actuals amb les conseqüències del canvi climàtic suggerint les conseqüències sobre els territoris de destinació (conflictes per l'accés a recursos bàsics, superpoblació) per mitjà de l'ús de mapes i textos periodístics com a fonts d'informació.

6tCS.BL3.7 Relacionar la desigual distribució dels països productors de les principals matèries primeres i fonts d'energia i els països que les consumixen amb la creació de xarxes de transport descriuint les seues característiques en relació amb el tipus de productes que es transporten (líquids o sòlids, voluminosos o lleugers) i la distància entre el lloc de producció i el de consum a partir de mapes temàtics.

6tCS.BL3.8 Diferenciar entre les empreses dedicades a l'extracció i producció de matèries primeres i fonts d'energia aquelles dedicades a la producció de béns d'equip i béns de consum.

6tCS.BL3.9 Identificar a través de l'observació de la publicitat emesa en els mitjans de comunicació al destinatari del producte o servici i el caire de la informació per a destacar les seues qualitats i reconéixer que això afecta les seues decisions de compra i, per tant, ser conscient que ser crític amb la publicitat és una condició per a un consum responsable.

BLOC 4: LES EMPREMTES DEL TEMPS

6tCS.BL4.1 Representar en un eix cronològic o en diversos diferents esdeveniments o processos històrics rellevants de l'edat contemporània per a distingir entre diversos tipus de canvi (més ràpids, de major o menor duració, de caràcter econòmic, cultural o polític) i mostrar com es relacionen entre si.

6tCS.BL4.2 Analitzar els principals canvis i continuïtats experimentats per la societat espanyola contemporània, distingint entre causes i conseqüències, relacionant-les i reconeixent que en un fet històric poden convergir diverses causes i diverses conseqüències i la necessitat de conéixer els motius de les accions humanes que estan darrere dels fets i processos històrics, situant-los cronològicament en relació amb altres de similars ocorreguts en altres parts del món.

6tCS.BL4.3 Selecció dels tipus de fonts apropiades per a estudiar les societats contemporànies, incorporant-hi l'ús dels mitjans de comunicació i altres fonts primàries, a més d'aqueles obtingudes a través de mitjans informàtics o la visita a museus per a poder integrar esta informació en l'explicació dels fets, diferenciant estos fets dels punts de vista que manifesten algunes fonts, i donar alguna raó de per què poden diferir les interpretacions o representacions d'un mateix fet.

CRITERIS D'avaluació 6é primària C. NATURALS

BLOC 1: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT CIENTÍFICA

6tCN.BL1.1 Planificar una indagació a partir de preguntes que obriuen una varietat de possibles relacions entre diversos fenòmens físics, biològics o tecnològics, i suggerir possibles recursos, determinar els conceptes clau i establir els mètodes i instruments més adequats.

6tCN.BL1.2 Obtindre i integrar dades de diferents fonts i naturalesa de forma autònoma i seguint pautes d'observació sistemàtica sobre fets i fenòmens del seu entorn, reconeixent els canvis provocats per les seues interaccions. Registrar esta informació per mitjà de textos i taules, utilitzant mitjans digitals d'emmagatzematge i cuidant del seu bon ús i manteniment.

6tCN.BL1.3 Elaborar i utilitzar gràfiques, taules i mapes per a representar la informació, etiquetar-les amb un títol significatiu i una llegenda i destacar algunes conclusions sobre la base de les dades representades.

6tCN.BL1.4 Comunicar oralment i per escrit (text expositiu), de forma ordenada i clara, el procés d'indagació seguit i el resultat de l'experiència realitzada, utilitzant el vocabulari propi i fent ús de les TIC.

6tCN.BL1.5 Actuar de manera eficaç en equips de treball, participant en la planificació de metes comunes, prenen decisions raonades, responsabilitzant-se del seu rol i la seua tasca, fent propostes valuoses, reconeixent el treball alié, animant els altres membres del grup i utilitzant el diàleg igualitarí per a resoldre conflictes i discrepàncies.

6tCN.BL1.6 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentres les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçar-se i mantindre la calma i la motivació, i intentar resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda, si en necessita.

6tCN.BL1.7 Planificar la realització d'un producte o una tasca, establir metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació i detallar les millores realitzades.

BLOC 2: EL SER HUMÀ I LA SALUT

6tCN.BL2.1 Identificar i localitzar els principals òrgans implicats en les funcions de nutrició i reproducció del cos humà i reconéixer les relacions fonamentals entre elles per mitjà de l'ús de les TIC de forma eficient i responsable.

6tCN.BL2.2 Relacionar malalties que afecten aparells i sistemes del cos humà, adoptar estils de vida saludables i mesures preventives contra la malaltia, i reconéixer les repercussions que tenen amb l'adequat funcionament del cos i per a conservar la salut.

6tCN.BL2.3 Reconéixer emocions i sentiments propis i aliens, adoptar una conducta assertiva per a la resolució de conflictes de forma dialogada, reflexionar i extraure conclusions per a expressar-se mostrant empatia de forma respectuosa i creativa.

BLOC 3. ELS SERS VIUS

6tCN.BL3.1 Identificar i explicar les diferents parts i tipus de cèl·lules, i reconéixer les principals característiques a través de l'ús eficient i responsable de la lupa i les TIC.

BLOC 4: MATÈRIA I ENERGIA

6tCN.BL4.1 Aplicar els procediments per al càcul de la densitat d'un cos i explicar el fenomen de flotabilitat per mitjà de l'experimentació.

6tCN.BL4.2 Diferenciar les principals característiques de tipus d'energia, les seues fonts, el seu origen i matèries primeres, enunciant els beneficis i riscos del seu ús (esgotament, pluja àcida, radioactivitat) actuant d'acord amb hàbits de consum responsable de l'energia i altres recursos.

6tCN.BL4.3 Planificar i realitzar experiències senzilles per a reconéixer els canvis químics de la matèria i les seues reaccions, respectant les normes d'ús, seguretat i de conservació dels instruments i dels materials de treball a l'aula.

BLOC 5. LA TECNOLOGIA, OBJECTES I MÀQUINES

6tCN.BL5.1 Explorar i classificar els elements de joguets/aparells elèctrics a través del seu muntatge i/o desmuntatge, per a descriure els principis bàsics de funcionament i la seua utilitat.

6tCN.BL5.2 Realitzar experiències senzilles amb corrioles, explicar els resultats i actuar segons les instruccions i normes de seguretat.

6tCN.BL5.3 Planificar el disseny i realitzar el muntatge d'un circuit elèctric per a identificar els seus elements, explicar alguns efectes de l'electricitat i la relació entre electricitat i magnetisme, proporcionar informació sobre quines estratègies han emprat i avaluar el resultat.

6tCN.BL5.4 Qüestionar i debatre sobre la importància de la tecnologia en la vida quotidiana, sobre alguns dels grans descobriments i invents de la humanitat relacionats amb l'electricitat i el magnetisme i sobre alguns avanços de la ciència que milloren la vida, reconéixer la seua contribució a les necessitats humanes i contrastar eixa reflexió amb companys i companyes.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN 6º primaria VALORES

BLOQUE 1. LA IDENTIDAD Y LA DIGNIDAD DE LA PERSONAL

6ºVSC.BL1.1 Identificar las características que definen su estilo personal expresando una imagen positiva de sí mismo, de forma meditada y respetuosa con uno mismo y con los demás, reconociendo la diversidad personal, social y funcional de las personas.

6ºVSC.BL1.2 Identificar la influencia de las emociones y de los sentimientos en la habilidad de establecer objetivos y prever los medios para alcanzarlos para analizar las consecuencias de los planes realizados, tomar mejores decisiones y desarrollarlos con éxito.

6ºVSC.BL1.3 Planificar la realización de un producto o una tarea, original o innovadora, estableciendo metas, proponiendo un plan ordenado de acciones para alcanzarlas, seleccionando los materiales y estimando el tiempo para cada paso, adaptándolo ante los cambios e imprevistos, evaluando el proceso y la calidad del producto final con ayuda de guías para la observación detallando las mejoras realizadas.

6ºVSC.BL1.4 Actuar de modo eficaz en equipos de trabajo, participando en la planificación de metas comunes, tomando decisiones razonadas, responsabilizándose de su rol y su tarea, haciendo propuestas valiosas, reconociendo el trabajo ajeno y animando a los otros miembros del grupo, utilizando el diálogo igualitario para resolver conflictos y discrepancias, desarrollando un buen sentido del compromiso respecto de uno mismo hacia los demás.

BLOQUE 2. LA COMPRENSIÓN Y EL RESPETO EN LAS RELACIONES INTERPERSONALES

6ºVSC.BL2.1 Expresar con un lenguaje verbal y no verbal adecuado a la situación de comunicación sus emociones y sentimientos utilizando un vocabulario emocional preciso cuando narra sus experiencias, expresa sus opiniones y conocimientos o expone sus argumentos en debates sobre temas de actualidad.

6ºVSC.BL2.2 Escuchar activamente a su interlocutor, mostrando interés e interpretando sus emociones y sentimientos, ponerse en su lugar y comprender y respetar sus opiniones y argumentos cuando los expresa en conversaciones o en coloquios y debates sobre temas de actualidad.

6ºVSC.BL2.3 Identificar situaciones conflictivas habituales en su entorno próximo analizando las causas que las producen y solicitar cuando sea oportuno un proceso de mediación formal para resolver sus propios conflictos y los de los demás.

6ºVSC.BL2.4 Defender sus derechos y los derechos de los demás en las situaciones sociales del entorno próximo que así lo requieran con un lenguaje respetuoso y manteniendo la calma ante los obstáculos y malentendidos.

6ºVSC.BL2.5 Participar de manera ordenada y activa en un diálogo, argumentando con los propios pensamientos y las opiniones de los compañeros para encontrar aspectos comunes a través de relaciones de respeto mutuo, contribuyendo a la mejora del clima del grupo.

BLOQUE 3. LA CONVIVENCIA Y LOS VALORES CÍVICOS

6ºVSC.BL3.1 Analizar la contribución de los ciudadanos y de las ciudadanas a los servicios públicos y los bienes comunes, realizando propuestas que mejoren el bienestar del conjunto de la sociedad.

6ºVSC.BL3.2 Analizar a partir de supuestos prácticos del entorno familiar y social el cumplimiento del principio de igualdad entre hombres y mujeres, así como la participación de ambos en la sociedad y proponer acciones responsables y justas que contribuyan a superar las desigualdades sociales y de género en su entorno próximo.

6ºVSC.BL3.3 Reconocer, por medio de situaciones concretas o casos prácticos, dilemas morales sobre las diferencias culturales en las distintas sociedades, valorando las consecuencias de dichos dilemas y los perjuicios que puedan ocasionar.

6ºVSC.BL3.4 Identificar los valores de la Constitución Española en su entorno próximo y a través de los medios de comunicación, reconociéndolos como garantes de los derechos y deberes de los ciudadanos y de las ciudadanas e integrándolos como propios.

6ºVSC.BL3.5 Utilizar de forma responsable las herramientas de comunicación más comunes en dispositivos de las TIC para realizar un proyecto colectivo compartiendo información y contenidos digitales de forma oral o escrita con un lenguaje no discriminatorio y en entornos seguros.

6ºVSC.BL3.6 Analizar las causas y consecuencias de los accidentes de tráfico habituales en nuestro país, reconociendo situaciones en los que se producen y proponiendo medidas preventivas.